

Hoi, we gaan fuseren!

Assepoester had het niet makkelijk. Haar moeder was overleden en tot overmaat van ramp hertrouwde haar vader met een vreselijke vrouw. Deze had al twee eigen dochters, en het arme wicht werd prompt tot werkster voor stiefmoeder en -zussen gebombardeerd. En dan sneeuwwitje. Ook zij verloor jong haar moeder en kreeg een stiefmoeder die door Disney zo gruwelijk is neergezet dat het een schande is dat er geen geweld- en angsticoontjes door Kijkwijzer op de dvd-hoes zijn gezet. Iemand die eerst haar jonge stiefdochter door een jager in het bos laat achtervolgen teneinde haar te doden en haar hart als bewijs mee te nemen, en als die aanslag jammerlijk mislukt alsnog zelf een poging waagt middels een vergiftigde appel, die verdient een heel hoge notering op de bitch list. Nee, het leven van een sprookjesprinses gaat niet over rozen. Maar het leven van een stiefmoeder ook niet.

De cijfers liegen er niet om. Nederland telt gemiddeld 35.000 scheidingen per jaar. Scheidt een op de drie paren na hun eerste huwelijk, bij tweede huwelijken is die kans nog groter: tweederde van de stellen die nogmaals een poging tot het grote geluk wagen ziet de relatie stranden. Bij veel van die nieuwe relaties zijn kinderen in het spel: een op de zes Nederlandse kinderen krijgt te maken met de scheiding van hun ouders. En waar ze in de relatie tussen hun ouders vaak als bindmiddel fungeren, vormen ze veelal juist een belemmering in de relatie die ouders met een nieuwe liefde aanknopen. Toch zijn er inmiddels naar schatting ongeveer 500.000 zogenaamde samengestelde gezinnen in Nederland.

Stief

Volgens het etymologisch woordenboek is de oorspronkelijke betekenis van het Nederlands/Duitse 'stief' afgestoten, beroofd of verweesd. Vrij vertaald: beroofd van de bloedband.

Tja, als je het zo brengt wordt het nooit meer wat. Toch?

‘Vlinder en Tobias waren acht en vier toen Jur en ik elkaar leerden kennen. Ze accepteerden me meteen. Het was heel ongecompliceerd, en het waren hele lieve, makkelijke, vrolijke kinderen. Ik weet nog wel dat ze me altijd vroegen of ik hun moeder ook lief vond. Ik vond hun moeder dus helemaal niet lief, maar dat vond ik niet zo lief om te zeggen. Dus dan zei ik dat ik hen heel lief vond, en hun vader, en dat hun moeder vast ook heel lief was. Suzanne (36) is stiefmoeder van Vlinder van zestien en Tobias van twaalf. Zij en haar man Jurriaan hebben samen een tweeling van drie, Tico en Rosa.

‘Het was eerst altijd haat en nijd tussen Jur en zijn ex. Tobias vroeg eens: “Papa, wanneer ga jij nou eindelijk eens alimentatie betalen?” Dat vonden we wel gek van een jongetje van vier. Ik heb er alles aan gedaan om de relatie met de ex van

Jur zo normaal mogelijk te laten zijn. Het is zelfs zo dat Jur en zijn ex op een gegeven moment besloten dat de communicatie dan maar via mij moest verlopen. “Ik ben de nieuwe vriendin, niet de mediator” heb ik toen uitgeroepen.

Suzanne is zelf ook stiefkind. In retrospectief heb ik me wel eens gegeneerd als we bijvoorbeeld in Artis waren en ze waren zo lief. Ik was zelf zo’n rotstiefkind. Als mijn stiefmoeder een taart ging bakken zei ik: “ik lust alleen komkommer”. Ik had heel veel moeite met de nieuwe situatie. Dat kwam ook doordat mijn moeder me had geleerd dat mijn vader een lul was. Dus via Vlinder en Tobias werd ik met mijn eigen verleden geconfronteerd. Maar daardoor heb ik zoveel moeite gedaan om de relatie met hun moeder goed vorm te geven.’

Eigen kroost

Drie jaar geleden werd de tweeling van Jur en Suzanne geboren. Weer zo’n moment van reflectie. Omdat ik zoveel >

'Daar had ik dus echt geen trek in. Hoe gezellig het is in de weekends dat ze er zijn, fulltime ergens wonen is iets anders. Nu denkt ze nog dat ik fantastisch kan koken, straks ontdekt ze dat we eigenlijk iedere dag pasta met pesto eten. Ik laat het nu liever zoals het is. Als 'omgangsregelingstiefmoeder' hoef je maar 48 uur te presteren.'

Je bent mijn vader niet!

Mijn koeriers hebben geen woord gelogen, je bent inderdaad bloedmooi', zei Owen tegen Marja toen hij haar voor het eerst zag, en daarmee bezegelde hij zijn toekomst als stiefvader. Gek eigenlijk, als we het over samengestelde gezinnen hebben wordt meestal de stiefmoeder besproken, terwijl er juist veel meer stiefvaders zijn. Logisch, als je je bedenkt dat tachtig procent van de kinderen van gescheiden ouders bij de moeder blijft wonen.

In welke valkuilen kan een stiefvader vallen? Owen kreeg vier kinderen van zijn twaalf jaar oudere nieuwe liefde cadeau, waarvan de jongste twee nog thuis woonden, toen 9 en 11 jaar oud. Zelf was hij nog maar 29 en kinderloos. Vanaf het prille begin wist hij van haar kinderen af, en ze was er heel duidelijk in: 'als je mij wil krijg je de kinderen erbij'. Drie jaar later gaan ze samenwonen. Wist hij waar hij aan begon? 'Ik had helemaal geen verwachtingspatroon, ik nam het zoals het kwam. Behalve dan dat ik mij bewust op de stiefvaderrol toelegde. Ik had thuis meegemaakt dat mijn eigen moeder mijn vader nooit liet 'vaderen' over mijn stiefzussen, en dat wilde ik absoluut niet. Ik ben dus ook altijd mede-opvoeder geweest. Mijn vrouw stond gelukkig altijd achter mij, want met name de oudste heeft in het begin wel eens geprobeerd mijn gezag te ondermijnen. Ik kan me nog goed onze eerste clash

Iedere dag Stiefmoederdag

Minstens 125.000 stiefmoeders zijn er in Nederland. Allemaal met een eigen, maar tegelijkertijd heel herkenbaar verhaal. Stichting Stiefmoeders Nederland organiseert voor de vierde maal een Stiefmoederdag. Je kunt je inschrijven voor talloze workshops, lezingen en gespreksgroepen.

Op 17 april 2010 te Tilburg.
Kosten: € 49,-

Meer informatie:
stichtingstiefmoeders.nl

Stiefelen naar de ondergang?

Welnee, er zijn zat stiefgezinnen waar het er gezellig aan toe gaat. Maar het is wel hard werken...

Daarom: tips voor een succesvolle overgang van éénouder- naar twee-oudergezin.

1. Een samengesteld gezin is geen kerngezin; reken er niet op dat het dat ooit wordt.
2. Neem een afwachtende houding aan als nieuwe partner.
3. Je hoeft niet net zoveel te houden van de kinderen van je partner als van je eigen kinderen.
4. Bespreek samen met je partner welke regels jullie willen hantelen voor de kinderen.
5. Praat als nieuwe partners samen over de incidenten die zich voordoen. Steun je nieuw partner openlijk in het bijzijn van het kind en stel je open voor de moeite die je kind ermee heeft, maar verlang wel respect voor je nieuwe partner.
6. Probeer het gedrag van een dwarsliggend kind te zien als uiting van zijn/haar moeite met de nieuwe situatie en niet als een persoonlijke aanval tegen jou.
7. Probeer te praten met zijn allen: kom regelmatig bij elkaar en laat iedereen zeggen wat hij/zij kwijt wil.
8. Bouw als partners aan je relatie. Als deze stevig is kan je veel aan.
9. Zorg dat je een baan, een hobby hebt waar je goed in bent. Dat is een goed tegenwicht voor je onzekere gevoelens als nieuwe partner in het samengestelde gezin.

herinneren. Hij moest van zijn moeder zijn kamer opruimen, en dat deed hij maar niet. Toen ik er iets over zei ging hij uit zijn dak. Hij zou met z'n vriendjes een voetbalwedstrijd gaan kijken in een café, en ik zei toen dat hij voor straf niet mocht gaan. 'Je bent mijn vader niet!', slingerde hij naar mijn hoofd. Daar kan je op wachten natuurlijk. Het is trouwens niet alleen zo dat ik opvoeder 'mocht' zijn; mijn vrouw wilde die hulp juist graag, die had ze hard nodig met twee puberzonen!

Opa

Hebben stiefvaders ook met lastige exen te maken? 'Marja had wel eens onenigheid met haar ex, ik niet. Hij is de vader van hun zoons, dat respecteer ik. Ik voel me wel een vader voor de kinderen, hou zielsveel van alle vier. Ik heb ook nooit gedacht "ik nok ermee", ook niet in moeilijkere tijden. Inmiddels is Owen stiefopa van zeven kleinkinderen, waarvan twee de stiefkinderen van zijn stiefdochter zijn. (Volg je het nog?) 'Voor de kleinkinderen ben ik gewoon opa, die hebben geen benul van stief of niet. Ik ben stapelgek op allemaal, en zij op mij. Ik zie ze allemaal bijna dagelijks; ze wonen in de buurt en komen veel bij ons. En omdat Marja en ik geen kinderen hebben gekregen is het extra bijzonder om samen die kinderen vanaf hun geboorte te zien opgroeien.'

Fusie

Stiefmoeders hebben het moeilijker dan stiefvaders, blijkt uit onderzoek. Ze stappen veel sneller in de zorgrol, en hebben vaak hoge verwachtingen. 'Geef die kinderen liefde, en ik word met open armen ontvangen', denken veel stiefmoeders. Maar kinderen zitten vaak helemaal niet te wachten op een extra

ouder, en hebben het al moeilijk genoeg met de scheiding. Tel daar nog een (lastige) ex bij op en een partner die zo blij is dat-ie zijn kinderen eindelijk ziet dat alles mag, en voilà, ziehier het recept van een relatie die bijna gedoemd is te mislukken. De vorming van een stiefgezin wordt ook wel vergeleken met een fusie tussen twee bedrijven. En net als bij zo'n fusie kunnen er jaren overheen gaan wil een samengesteld gezin een min of meer harmonieus geheel vormen. Het proces verloopt globaal vaak in alle nieuwe gezinnen op dezelfde manier. Aanvankelijk is er veel stress en ruzie.

Iedereen moet zijn plek nog vinden; de biologische ouder die schippert tussen zijn of haar kinderen en de nieuwe partner, de nieuwe partner wiens plaats niet duidelijk is, en de kinderen die in de war zijn van alle veranderingen die zich inmiddels in hun leven hebben voltrokken. Overigens is de situatie 'makkelijker' als de kinderen tussen de vijf en twaalf jaar oud zijn.

Als 'omgangsregelingstiefmoeder' hoef je maar 48 uur te presteren.

Als je deze fase hebt overleefd (en dat is knap, want dit is de periode waarin de meeste relaties stranden) komt er – goddank – een beetje rust in de tent. Iedereen raakt aan elkaar gewend en er ontstaat een eigen gezinsdynamiek. In de laatste akte van deze trilogie is er hopelijk een stabiel en gezellig huishouden gecreëerd, waarbij alle gezinsleden weten wat ze aan elkaar hebben. En het begint allemaal met een verliefdheid. Gelukkig zie je niets door een roze bril.

Onderzoeksgroevens: CBS.

Als mijn stiefmoeder een taart ging bakken zei ik: 'ik lust alleen komkommer'.

De kinderen van Jur komen om de week in het weekend. Dan is het altijd heel gezellig. Helemaal nu de tweeling er is. 'We vormen nu met z'n zessen een heel leuk, hecht gezin; Tico en Rosa kunnen heel goed met hun halfbroer en -zus opschieten. Eerlijk gezegd wilde ik nooit een groot gezin, dus ik vind het ook wel lekker als Vlinder en Tobias na een druk weekend weer naar hun moeder gaan.' Vlinder, die nu in de pubertijd is, liet een keer vallen dat ze wel bij Jur en Suzanne wilde wonen.